

druzega le 5 kr. pošlje. Te za priprosto ljudstvo pisane bukvice bodo marsikomu kratkočasno uro pripravile.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Včerajšnja uradna „Wiener Zeitung“ razglša skupino postav, katere obsegajo ponovljenje pogodbe z Ogersko. — S temi postavami dognano je najvažnejše parlamentarno delo za tekoče leto, oziroma za dobo prihodnjih 10 let. Dognati ste sicer še dve postavi, ona za sladkorski davek in ona za davek od spirita, katere morate po veljavni pogodbi biti enolične v vsi državi, toda te postavi se smete premeniti tudi v teku 10letne dobe za pogodbo, kakor tudi n. p. carinska tarifa.

Budgetna razprava bliža se koncu in vkljub obširnosti se parlamentarni krogi še vendar nadejajo, da bode moč razprave zbornice poslancev skleniti v petek ali soboto pred binkošti. Obširnejše poročilo iz državnega zbora opisuje tek razprav. V ponedeljek pričeta razprava o proračunu za poljedelsko ministerstvo postala je vsled postopanja dvornega svetovalca in profesorja Exner-ja jako ojstra. Exner je že v splošni budgetni razpravi postal izredno ojster nasproti vladi. Grof Taaffe ga je potem odločno zavrnil, ker mu je bil ta očital, da se za Dunaj premalo briga. Na to je Exner Taaffe-ju odgovoril zelo osebno razžaljivo. Stara „Presse“ in pa „Vaterland“ prijavila sta potem vsaka zelo hude članke zoper „dražega dvornega svetovalca za letno obrt“, v katerih je izrekoma „Vaterland“ zbral nekaj spisov, v katerih se ravno strokovnjaška vednost“ Exnerjeva prav malo laskavo preresetava. — Poljedelski minister grof Falkenhayn, pa se je v prvem svojem govoru v ponedeljek zelo odločno, deloma tudi ojstro obrnil zoper dokazovanje Exnerjevo, da na Dunaji povživa vsaka oseba samo nekaj nad 52 kil govedine, in da iz tega sledi pešanje blagostanja dunajskega. Minister je izrekel, da blagostanja ne dokazuje samo povžitje govejega mesa, temveč tudi druge mesnine: prešičevine, teletine, ovčine in kuretnine; in z statističnimi številkami povžitja vsega takovrstnega mesa, dokazal je minister, da je od leta 1879 povžitje tega mesa, sploh do leta 1885 narastlo od 94 kil na 99 kil na leto in osebo, in to vendar kaže, da blagostanje Dunaja narašča in ne pojema, in da trditve Exnerjeve, ki se vrh tega obdaja z veljavnostjo dvornega svetovalca in profesorja, niso resnične in sklepanje njegovo napačno.

Ta odgovor zbudil je zelo samozavestnega „strokovnjaka“ tako, da je v ponedeljski večerni seji, ves razjarjen, osebno in prav strupeno odgovarjal ministru Falkenhaynu, ter njemu in vladi žugal, da se bode prihodnje leto bolj nadrobno pečal tudi s poljedelskim ministerstvom, in da bode v prihodnje porabil tudi vse ono, kar mu pride na znanje vsled njegovega uradnega poslovanja. — Prav čudno — da ne rečemo več — bilo je pri tej priliki vedenje predsednika Smolka, — ta je vsakega desničarja pri vsaki priliki

(n. pr. Vašati, Klun, itd.) zavrnil, ako se je količkaj oddaljil od predmeta obravnave in pozval ga je „k stvari“ Exner pa je smel skoraj celo uro pri poglavji „kmetijske šole“ govoriti o tem, kar Dunaj povživa in ne samo to, ampak smel je posamezne besede ministrove sukati tako dolgo, da so mu služile k osebemu napadu nanj, ne da bi mu bil predsednik zinil tudi le besedico. In Lueger-ja, ki je med Exnerjevem govorom zahteval naj Exnerja kliče „k stvari“, okaral je celo z opazko, naj govornika ne moti, kar je pa celo smešno, odgovoril je Luegerju, ki je v smislu § 58 opravnega reda po končanem govoru Exnerjevem karal postopanje predsednikovo, da bode pregledal stenografični zapisnik in jutri izrekel svoje menenje o tej zadevi.

Postopanje Smolkovo zbudilo je splošno nevoljo desnice, katera sicer ni zahtevala, da bi Exner ne bil smel ministru odgovarjati, toda eno je smela zahtevati po vsi pravici, da bi bil Exner omejil s svojo polemiko zoper ministra v okvir stvarnih popravkov, ali pa ga odložil do točke pri kateri, bi mu ne bilo treba tega storiti z žaljenjem opravnega reda. —

Zadnjič omenjena po „Politiki“ posneta novica, da vlada namerava razpustiti Moravski deželni zbor, se ne potrjuje.

Ogerska. — Gledé zgodovine o okupaciji Bosne in Hercegovine odgovoril je ogerski ministerski predsednik Tisza na dotično interpelacijo, da ste Avstrijska in Ruska to v resnici pred rusko-turško vojsko dogovorile, da je bilo pa to znano tudi Nemški, vendar pa, da ta dogovor sam, Avstriji ni še dal pravice Bosno zasesti, ampak še le kongres Berolinski, kjer knez Gorčakov nikakor ni ugovarjal dotičnemu predlogu Angleške. — „Pester Lloyd“ dostavlja temu odgovoru, da bi bil Tisza mogel odgovoriti še mnogo več, kakor pa je, ne da bi ga bil kedo mogel na laž postaviti. Izrekoma, da zasedanje Bosne ni bilo plačilo za nevtraliteto avstrijsko, ker Bosna ni bila ruska. Avstrijska je baje zahtevala še vse pomenljivejše reči n. pr.: da nobena kršanska država sama (izključno) ne sme prilastiti si protektorata čez balkanske dežele, da ima o mirovni pogodbi po Rusko-Turški vojski sklepati skupina signatarskih vlasti, da nobena vladajočih rodbin ne sme na Balkanu ustanoviti svoje sekundogeniture, da si Ruska ne sme prilastiti nikakoršne dežele na desnem bregu Donave, da si ne sme prilastevati Ruska nikakoršnega vplivanja v Srbski itd. V koliko so te trditve „P. Ll.“ istinite, se ne da presoditi, pomisliti pa je pred vsem, da tudi ta list ne trdi, da bi bila Ruska tem zahtevam pritrdila, na drugi strani pa se ne sme prezreti, da se je to godilo leta 1877 — in da taki dogovori — eni strani gotovo nepovoljni ne potrebujejo za razveljavljenje svoje družega, kot preklic dotične države. — Nemški poluradni listi potrjujejo odgovor Tiszov gledé bistva njegovega. —

Minuli teden nastale so na ogerskih nižinah velike povodnji, pokončanega je veliko lepega polja, uničenih nekaj, poškodovanih pa več vasi.

Galicija. — Dne 28. junija t. l. dospeta cesarjevič Rudolf in nadvojvodica Stefanija v Krakovo in se bodeta tam mudila tri dni. Dne 1. julija vrne se nadvojvodica nazaj na Dunaj, cesarjevič pa potuje dalje v Lvov in se bode na potovanju mudil v Gumninski pri knezu Sanguszko, v Lancut-u pri grofu Alfred Potocki-u in v Krasizin-u pri knezu Adamu Sapiehu. V Lvov dospe cesarjevič dne 2. julija zvečer. Na daljnem potovanju proti Bukovini obišče cesarjevič grofe: Dzeduszycki, Siemineki in Bavorovski, ter bo ogledal tovarne za petrolej v Perzynizin-u in Sloboda-Rungurska.

Za sijajen sprejem cesarjeviča in nadvojvodice soproge njegove, delajo se v vsej deželi velikanske priprave.

Pogreb bivšega deželnega maršala dr. Ziblikjeviča bil je velikansk. — Danes, v sredo priredi „Poljski klub“ državnega zbora za pokojnega, bivšega tovariša, slovesno mrtvaško mašo v St. Mihelski cerkvi na Dunaji.

Nemška. — Cesarica avstrijska dospela je v ponedeljek večer v Monakovo, kjer sta jo pričakovala na kolodvoru hči njena nadvojvodica Gisela in njen soprog princ Leopold. — Vsa Nemška je zadnji čas zelo razburjena zavolj boleznem nemškega cesarjeviča. Pred nekaj časom podal se je ta v kopelo Ems, toda od tod vrnil se je neozdravljen.

Pisalo se je potem, da je bolan v grlu, in zadnje dni poslala je kraljica Angleška v Berlin svojega zdravnika, da se ta na mestu prepriča o istinitosti in nevarnosti bolezni. — Zbirali so se vsled tega krog bolnika najbolj sloveči zdravniki in sedaj prevaguje sploh menenje, da cesarjevič boleha na vratu za rakom, in da se zdravniki pripravljajo mu bolni del grla izrezati. Za to posvetujejo se člani cesarske rodbine in Bismark, in čuje se, da bodo zdravniki to operacijo izvršili uže te dni.

Nemški časniki vojskovali so dolgo vojsko zoper ruske liste, kakor so trdili z namenom, ojačiti stališče ruskega ministra Giers-a, s tem, da so dokazovali, da je ravnanje Gorčkov-a strogo kazalo pot, po kateri mora hoditi naslednik njegov. — Ruski listi trdijo, da se ta namen ni dosegel, da je odstop Giers-ov gotov in da na to kaže okolščina, da odstopi dosedajni Ruski poslanik v Borolinu, Šuvalov.

Francoska. — Ministerstvo Gobletovo moralo se je umakniti vsled zadnjega glasovanja. Predsednik republike Grevy prizadeva si uže celi teden, dobiti moža, kateri bi imel toliko veljavo, da bi zbral veljavnih mož za vlado, kateri bi bilo mogoče vladati dalj časa. Predsednik razgovarjal se je v ta namen s predsednikom zbornice Floquetom, s predsednikom budgetnega odseka in z bivšimi ministri Duclerc, Ferry in Freycinet. Videti je, da ima zadnje imenovani največ sočutja v

zbornici, pa on ne mara vojnega ministra Boulanger-a, in zato je odklonil nalog, sestaviti novo vlado.

Prodaja prestolnih diamantov je dognana in skupilo se je za-nje 6,864.000 frankov.

— Ruski listi svetujejo Franciji, da bi razstavo preložila na 1890. leto, 1889. leto pa na kak drug način proslavljala. Pa tudi v Franciji uže premišljavajo, da bi se razstava preložila, ker se je nobena evropska vele-vlast oficijalno ne bi udeležila, ko bi se ž njo proslavljala revolucija. — Časopis „Figaro“ objavil je depeše med generalom Leffô, ki je bil 1875. leta veleposlanik v Peterburgu, in tedanjim francoskim ministrom vnanjih zadev duc Decazes. Iz depeš je razvidno, da je to leto Nemčija hotela napasti Francijo in zasesti Nancy, ker se je Bismarku zdelo, da Francozi prehitro organizujejo vojsko. Bismark je Rusom obetal celó pomoč proti Turčiji, da bi mu pustili ponižati Francoze, toda car Aleksander o tem ni hotel ničesar slišati, ampak je dal razumeti, da bi se Rusi potegnili za Francoze.

Belgija. — Kakor vlani, ponavljajo se zopet to spomlad upori delavcev, ki hodijo v trumah po veliko tisoč skupaj od mesta do mesta, ki se deloma oborožujejo in preté vsem, ki se jim nočejo pridružiti z dinamitom. Tega uže rabijo tudi nasproti železnicam, delavskim kočam, tovarnam in palačam bogatih. Delo popustili so uže vsi delavci v premogokopih in s strahom gleda vsa dežela v bodočnost, kaj bode konec temu početju, katero zabraniti se tamošnje vlade, ena kot druga, kažejo nezmožne.

Angleška prisilila je Turško, da se je vendar izrekla na eno stran gledé Egipta in Angleške in sklenila se je med državama pogodba, o kateri je ministerski predsednik izjavil samo toliko, da je ta dogovor odpravil velik del nasprotij med Angleško in Turško gledé Egipta. Posvetovanje o kazenski noveli za Irsko se je pretrgalo in daljno posvetovanje odložilo.

Laška. — V ponedeljek izvršil je papež v konzistoriji imenovanje kardinalov in škofa; nagovor papežev na škofo bil je, kakor se čuje, zeló pomenljiv.

Žitna cena

v Ljubljani 18. maja 1887.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 31 kr. — banaške 8 gold. — kr. — turšice 5 gold. 4 kr. — soršice 6 gold. 90 kr. — rži 4 gold. 87 kr. — ječmena 4 gold. 74 kr. — prosa 4 gold. 87 kr. — ajde 4 gold. 39 kr. — ovsa 2 gold. 92 kr. — Krompir 2 gold. 50 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 23. maja.

Hektoliter: Pšenica 7 gold. — kr. — Rrž 4 gold. 86 kr. — Oves 2 gold. 92 kr. — Turšica 5 gold. 20 kr. — Ječmen 4 gold. 80 kr. — Ajda 4 gold. 55 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 75 kr. — Seno 2 gold. 20 kr. — Špeh 1 kilogr. 60 kr.